

Appell för ett kärnvapenfritt Norden

Till de nordiska statsministrarna och ministrarna ansvariga för nordiskt samarbete samt generalsekreteraren för Nordiska ministerrådet och alla parlamentariker samt ordföranden i Nordiska rådet.

Vi hänvisar till det isländska programmet för Nordiska ministerrådet 2023, *Norden – en kraft för fred*, och betonar vår önskan att stärka samarbetet mellan nordiska beslutsfattare och fredsorganisationer från civilsamhället i utformandet av en nordisk fredspolicy som förutsättning för välfärd och hållbar utveckling.

De fem nordiska länderna har tidigare fört en gemensamt formulerad politik som inte accepterat transitering eller placering av andra länders kärnvapen på sina territorier: några under fredstid, andra under alla omständigheter.

Men, som en följd av kriget i Ukraina är nu de nordiska länderna inne i en process där de förändrar sin säkerhetspolitik. Danmark har dragit tillbaka sin reservation mot EU:s försvarspolitik, Finland har blivit medlem i Nato, och det är troligt att Sverige i en nära framtid också blir det. Natos medlemsländer tycks vara beredda att uppfylla Natos krav på ökade militärutgifter.

Under de nationella diskussionerna kring Natomedlemskap och på grund av de bilaterala avtalen med USA har tvivel väckts kring huruvida de nordiska regeringarna kommer att stå kvar vid sitt tidigare motstånd mot kärnvapen i sina länder.

Norge har redan 2022 signerat ett bilateralt försvarssamarbetsavtal (Defence Cooperation Agreement) med USA om permanent utplacering av amerikanska trupper och utrustning i Norge. Under tiden har även Danmark, Finland och Sverige startat förhandlingar om liknande försvarssamarbetsavtal med USA.

Detaljer om avtalen är inte ännu kända, men vi fruktar att de nordiska regeringarna kommer att överge sina länders nationella självständighet både i termer av lagstiftning på baserna och i säkerhetspolitiken, t ex vilka typer av vapen som kan bli placerade i dessa baser och vilka militära operationer som kan utgå därifrån.

Frågan är huruvida den nämnda upprustningen och militariseringen ger de nordiska folken ökad säkerhet och trygghet. Vi tror inte det!

Den Nordiska Fredsalliansens syfte är att bidra till utveckling av en hållbar nordisk freds- och säkerhetspolitik. Vi uppmanar därför våra regeringar att kraftfullt verka för diplomati, konfliktlösning som bygger på ickevåld samt samhällsstrukturer som vilar på gemensam säkerhet och mindre på militära komponenter i säkerhetspolitiken.

Vår appell:

Vi uppmanar de politiska beslutsfattarna i de nordiska länderna att försäkra att kärnvapen inte kommer att placeras i deras länder och att den nordiska regionen därmed förklaras vara en kärnvapenfri zon.

Vi ser de kärnvapenfria zonerna runt om i världen som ett viktigt steg till att helt avskaffa kärnvapen vilket är målet för de båda FN-deklarationerna Icke-spridningsavtalet från 1970 och FN:s konvention om kärnvapenförbud som har varit del av internationell rätt sedan 2021.

Den 30 november 2023, **Den Nordiska Fredsalliansen**

För information till Arktiska rådet och Östersjöstaternas råd.